

angelček
 1926-27
 vtruhom

LETO 1926-27

OKTOBER

Spomin.

Jeseni, preden se je začela šola, smo romali na božjo pot. Zvečer so nas odpravili že za dne v posteljo, in mama je prinesla belo perilo in praznje obleke iz omare. Iz peči je potegnila dišeče, zlatozapečene orehove štruklje za popotnico. Silno težko smo zaspali tisto noč. Zjutraj je oče zapregel, in na vse zgodaj smo se odpeljali. Spominjam se, da so sijale še zvezde na nebu, in cesta v dalj se je komaj razločila iz hladne jutranje sivine. Oče je zadnji sedel na voz, švrknil z bičem in rekel: »Križ božji ... hi, Miško!«

Peljali smo se daleč, daleč. Majhen sem še bil in droban. V mamino ruto zavitega so me posadili na dno voza, kjer sem čepel med samimi kolena. Vozili smo se po veliki cesti solncu nasproti, mimo Šmarne gore, ki se vidi izpred naše hiše, mimo samega šumnega mesta Ljubljane še naprej med polji in drevjem. Po čudno neznanih krajih smo se vozili, se mi zdi, in še oče je rekel, ko smo srečali romarja-znanca: »Kar dobro je človeku, ko vidi daleč od doma domačega človeka!«

Odšli smo na goro, kjer je stala cerkev, bela in vsa prijazna. V veselo potrkavanje se je mešal hrup naroda, pesem-božjepotnice, mila tožba prosjakov, sedečih in

klečečih ob robu ceste, litanije pobožnih ženâ, ki so z roženvenci v rokah hitele pred vrata božjega svetišča. Pri kramarjih ob cerkvi je dišalo po lectu, in oče mi je kupil rdeče orglice zato, ker sem hrabro hodil navkreber.

V cerkvi so donele orgle, in je dišalo po kadilu. Mati Marija, obdana od venca zlatih angelcev, izrezljane cerkvene klopi in obrazi romarjev — nad vsem je plavalava mavrična luč, ki je bogato lila skozi pisana cerkvena okna.

Petje na koru je utihnilo, in mašnik v rožastem plašču je dvignil sveto hostijo visoko v solnce. Trkali smo se na prsi, in tihota je ležala nad našimi sklonjenimi glavami.

Po maši me je prijela mama za roko in z veliko voščenko v levici me je peljala pred oltar, kjer se je gnetla ljudska množica. Pred ograjo iz belega kamena sva pokleknila. Njen obraz se mi je zdel ves drugačen, in njene ustnice so se gibale v neslišni molitvi.

Po kolenih sva potem drsala okoli oltarja. Zadaj je bila v zidu vdolbina in miza. Na tisto mizo je mati položila svečo. »Ta je zate!« se je sklonila k meni. »Zato, ker pojdeš letos v šolo. Le priden bodi in moli, pa ti bo Marija pomagala.«

* * *

Ko smo se vračali, nas je zajela noč, topla in polna bele mesečine. Ali ste potovali kedaj ponoči po tujih krajih, po vaseh, ki jim ne veste imena, ali ste se vozili v mesečini, po cesti, kamor še ni stopila vaša noga?

Polja so tiha, in v hišah za rdeče zastrtimi okenci živé neznani ljudje, ki jih niste še videli in ki jih ne boste videli nikoli. Drevje ob potu šumi naglas in se zgiba nad vašimi glavami. Včasih zalaja na dvorišču kak pes, in črna mačka se požene tik pred konjem v cestni jarek.

Srečate neznanega moža in ste veseli, ko slišite njegov: dober večer! in ste veseli, da lahko voščite neznanцу: Bog ga daj!

Poslušate pesem visokih smrek za seli in mrmranje vodice, ki je skrita v grmovju. In nad vami se pne nebo, mogočna streha brezmejne katedrale, tako velike in lepe, kakor je velik in lep Stvarnik njen, Mogočni in Brezmejni.

Nekje bije ura v stolpu. Tako je tiha noč, da slišite škripanje kladiva, ki se dviga, da udari vnovič na bron.

In vi se peljete domov.

* * *

Včasih sem dahnil v rdeče orglice, da so narahlo vzdrhteli kovinasti jezički. Bil sem vesel, in se mi je zdelo, da sem doživel nekaj zelo lepega. Mislil sem na svečo, ki jo je mati položila na mizo za oltarjem. Marija v vencu zlatih angelcev bo z menoj, in mama, ki se ji naslanjam na koleno, me ljubi, in oče mi je kupil orglice, oj, te moje orglice!

Zavili smo v klanec. Oče in brat sta skočila z voza. Vrh klanca je stala gosposka hiša, do strehe prepletена z divjo trto. Za železno ograjo so se vile tanke stezice, in iz vrča, ki ga je držal kamenit možic, je žuborela voda v široko kotanjo. V stekleni hišici na vrtu je sedela gospoda, in njen smeh se je razlegal k nam na cesto.

* * *

Odkar si mi dala življenje, sem romal veliko, moja mati, hodil sem vesel in žalosten med dobrimi in zlobnimi ljudmi, po belih cestah v mesečini in po kamenitih klancih v mrzli burji.

Kadar sem potrj mislil, da sem sam na svetu, sem se spomnil tiste božje poti v jeseni in bele voščenice za

oltarjem Marije in ljubezni, ki jo trosiš na moja pota
že let trideset in skoro pet. Kako naj ti povrnem, mati?

Jaz ti ne morem, moja mati, Marija v vencu zlatih
angelov ti bo vrnila.

Ant. Zužek.

Gustav Strniša:

Paše kokoši.

Paša kokodajsa
stopa po dvorišču,
vrtu in strnišču
kakor kakšen car.

Druga kokodela
pa le škodo dela:
vedno v veži stika,
škili in izmika,
kar ji kje je ušeč.

Tretja, ljubka piška,
majhna kakor miška,
moja ljubica —

u glavo je srebrna,
u noge je pa črna,
u očke pa tak zala,
kakor bi jokala —
ej, ta piška mala
vedno moja bo!

Dve luči.

1. Zlata leta.

Človek kaže v mladosti, kaj bo v starosti. Modrost tega pregovora se je izkazala tako pri svetem Alojziju kakor pri svetem Stanislavu.

Komaj je pognala svoje korenine lilija svetega Stanislava, in komaj se je razcvetela Alojzijeva v žarki lepoti, že se je svet čudil čednostim obeh teh angelov v človeški podobi.

Pravijo, da je hotel Bog pokazati na svetem Stanislavu že v njegovih prvih letih, na kako visoko stopnjo popolnosti lahko dvigne človeka, ki ne nasprotuje njegovi milosti, ampak sodeluje z njo. In spet drugi imenujejo mladost Stanislavovo naravnost čudež božje milosti.

Izmed njegovih čednosti imenujmo samo nekatere.

»V svoji prvi molitvi, ki se je spominjam,« tako je pripovedoval mladenič sam, »sem se popolnoma posvetil Bogu, naj stori z menoj, kar hoče.« Nič drugega sveti Stanislav ni hotel biti kakor orodje v rokah božjih. Svojo lastno voljo, svoj napuh, ki je pri vsakem človeku kolikortoliko doma, je popolnoma premagal.

V tako ponižnem in v Bogu vdanem srcu je pa začela takoj poganjati tudi druga čednost: otroška ljubezen do Marije device. Še kot otrok je bil sveti Stanislav ves v ognju za Marijo. Poln zaupanja se je je oklepal do zadnjega zdihljaja.

Iz ljubezni do Marije je sklenil prav posebno skrbeti za tisto čednost, po kateri se Marija odlikuje nad vsemi zemljani, namreč za sveto čistost in sramežljivost. Vsaka nedostojna beseda je tako vznemirila rahločutno srce tega otroka, da se je večkrat onesvestil radi kakega

umazanega govorjenja, ki ga je nehoté slišal. Njegov oče je to dobro vedel. Če so gostje, ki jih je kot poveljnik v Zakročinu večkrat imel pri sebi, začeli pri mizi govoriti le malo bolj nedostojno, je začelo Stanislavu bledeti lice, in oče je brž poskusil, da obrne pogovor na kakšen drug predmet. Če se mu pa to ni vselej posrečilo, pa je videl, kako mali Stanko trepetala, blede, kako se trese od studa in od slabosti, je njegov dobri oče gosta kar naravnost poprosil: »Nehajmo, če ne bo moj mali Stanko omedlel in padel na tla!«

Isto vidimo pri svetem Alojziju, kako je že v prvih detinskih letih rad sklepal nedolžne ročice k molitvi, kako goreče je izgovarjal najsvetejši imeni: Jezus in Marija. Večkrat je mali Alojzij kar izginil izpred oči tistim, ki so ga varovali, da ga dolgo časa niso mogli najti. In kje so ga naposled dobili? Našli so ga v kakem skritem kotu domačega gradu, dobili so ga zatopljenega v molitev.

Poleg ljubezni do molitve je v njegovem srcu krepko rastla tudi ljubezen do bližnjega. Ni še znal mali Alojzij dobro govoriti, pa je že z očmi in z rokami prosil svoje domače, naj dajo revežu kako miloščino.

Dobra Alojzijeva mati, Marta, je imenovala malega Alojzija le svojega ljubelega angela. To odlično ime si je mali Alojzij res tudi prislužil s svojo ljubeznijo do svete čistosti in sramežljivosti. Že v najnežnejših letih je skrbel za to čednost kakor za največje bogastvo.

Igral se je nekdam — tako pripoveduje gospa Kamila Ferrari — z drugimi otroki neko samo na sebi nedolžno igro, precej podobno tisti naši igri, v kateri otroci govoré: Frči, frči, frči . . . Kdor se v igri žmoti, mora oddati za kazen kakšno svojo igračo. Če jo pa hoče dobiti nazaj, mora storiti to, kar mu ukaže sodnik. Tako bi bil moral mali Alojzij pri tisti igri poljubiti na steni senco

neke deklice, ki se je tudi igrala. Ko je pa Alojzij o tem zaslišal, je zardel in zbežal in za noben denar se ni hotel potem več udeležiti take igre.

O, ko bi hoteli biti naši otroci vsaj malo podobni tema svetima otrokoma!

Juraj Jurajevič:

Domov je gledal.

Dobili so neznanega obešenca. Niso dolgo in dosti povpraševali, kdo je in zakaj je šel v nesrečno smrt. Kar pokopali so ga, pa ne v blagoslovljeno zemljo, ampak onstran ceste zunaj pokopališča v neblagoslovljen grob, ker si je bil sam vzel življenje.

Nekoč sta ponoči šla po cesti mimo tega kraja dva orožnika z nabitima puškama na ramah in z bridkima sabljama ob ledjih. Kar zagledata neznanega človeka, ki je stal na samomorilčevem grobu in gledal na pokopališče.

»Ali vidiš? Vrh samomorilčevega groba stoji neznan človek in gleda na pokopališče,« opozori orožnik orožnika.

»Vidim, dobro vidim,« pritrди tovariš in pripomni: »Ne bo kaj prida človek to.«

Poprimeta za puškini kopiti in zakličeta: »Stoj!« Neznanec je stal na grobu kakor prej in gledal žalostno na pokopališče; prav nič se ni zmenil za povelje orožnikov. Stražnika stopita bliže, pa neznani mož ne zbeži. Vprašata ga: »Kaj delaš tu ob tej pozni uri?« »Domov gledam,« odgovori neznanec.

Nato stopita orožnika bliže. Neznani mož se ne zgane. Kakor ukopan stoji na grobu. Še enkrat vprašata: »Kaj delaš tu ob tej pozni uri?« — »Domov bi šel rad — na pokopališče!« odgovori neznanec žalostno.

Orožnika stopita do njega in ga primeta. Toda nista imela za kaj prijeti. Iznova ga primeta, pa ni ostalo nič v njunih rokah. Še ga tretjič primeta, zgrabita, pa vidita, da ga nista prijela...

»Ali je duh?« dé prvi.

»Nič drugega ko sam duh,« zatrdi drugi.

Zdaj sta vedela, da ne stoji tam mož neznanec, ampak le njegov duh. In v tem duhu spoznata onega nesrečnega obešenca. Oborožena sta bila stražnika od nog do glave in oba korenjaka, pa so se jima jeli ježiti lasje in gubančiti koža. Prestrašena zbežita domov, doma pa povešta, kaj sta videla in slišala.

Na sporočilo so prišli iz mesta gospodje in dali neznanega obešenca izkoptati. Po natančni preiskavi so dognali, da se je bilo možu zmešalo in da je izvršil v duševni zmedenosti obžalovanja vredno dejanje. Prišli so tudi njegovi sorodniki, ki so ga zaman iskali že vse dni. Povedali so, da je bil nesrečnež velik posestnik, pa strela je udarila v hišo, in pogorelo mu je vse do tal; zgorela je tudi njegova edina hči. To nesrečo si je gnal mož tako k srcu, da mu je otemnel um. Odšel je neznano kam, izginil, da nihče ni vedel ne kdaj ne kako, in se ni več vrnil.

Pokopali so ga zdaj v blagoslovljeno zemljo, v blagoslovljen grob. Poslej je počival v miru in pokoju, zakaj prišel je domov, na blagoslovljeno pokopališče, kamor je prej gledal z žalostnimi, prosečimi očmi.

*

Radovednež.

„Oho, oho,
tu notri pa nekaj bo –
poglejmo no!

Morda bo med
ali pa sladoled,
kava ali čaj!

Nič kava, nič čaj,
nič med, sladoled,
le kazen za te, otročaj!

O, to si zdaj lep –
kot kravji rep!
Ali naj te v okvir denemo – kaj?

Crniški:

Dragi Marijini otroci!

Kdo ve povedati, kaj se je zgodilo dne 9. marca l. 1568? Vaši odgovori bodo znabiti prav različni. Kaj vse se dogodi po svetu en sam dan! Vendar je za nas dan 9. marca l. 1568. zato prav pomemben, ker se je ta dan rodil in bil tudi krščen sveti Alojzij. Ob njegovem rojstvu so se namreč starši močno bali, da bi jim dete takoj ne umrlo, in zato so ga kar doma krstili. Iz katekizma pa vemo, da je v sili dovoljeno, otroka kar doma krstiti, in da se to celo mora. Saj sme v sili vsak človek krstiti, in v sili je tudi vsaka voda dobra, ako ni pri roki posvečene. Gotovo niste še pozabili besedi, ki se rabijo pri delitvi svetega krsta. »Alojzij! Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in svetega Duha.« In hkrati se oblije krščenec z vodo.

Dne 20. aprila pa so nesli malega Alojzija še v župno cerkev, da so tam dopolnili, kar je manjkalo na obredih svetega krsta. Gospod župnik je zapisal poleg vseh potrebnih podatkov v krstno knjigo še tudi pobožno željo: »Naj bi bil srečen — Bogu, trikrat svetemu in mogočnemu, ljub — ljudem pa vekomaj v spomin!« Ta duhovnikova želja se je popolnoma, nad vse pričakovanje tudi izpolnila.

Ko si zdaj v svoji domišljiji predočujemo krst svetega Alojzija, vas v duhu vidimo vse svoje drage male prijatelje, kako so pred leti v a s prinesli k svetemu krstu. Vaše duše so tedaj zažarele v svetosti posvečujoče milosti. Bile so podobne prelepi duši svetega Alojzija. In presrčna želja naša je, da bi vi vsi, prav vsi, kakor ste bili v začetku svojega življenja podobni svojemu vzorniku, svetemu Alojziju, ostali tudi skozi vse življenje tja do smrti zvesti njegovi posnemovalci.

Pri svetem krstu je Bog usejal v vrt Alojzijeve duše semena raznih prav lepih cvetic. Te cvetice so nadnaravne čednosti. Ista predragocena semena so padla v vaše duše pri svetem krstu. Kakor svetemu Alojziju hoče Bog tudi vam pomagati z blagodejnim dežjem in toplim solncem posvečujoče in pa dejanske milosti, da ta semena vzkale in sad rde. Na vas je, da kakor dobri vrtnarji gojite to plemenito setev.

Danes bi vas radi opozorili na neko zelo lepo in prekoristno cvetko: **čednost svete vere.**

Sveti Dominiček Val se je rodil okoli l. 1243. v Saragozi na Španskem. Leta 1250. je pa daroval svoje življenje za sveto vero. Njegov oče Sancij je bil notar stolne cerkve. Pobožni mož je izročil svojega sedemletnega sinčka med duhovniški naraščaj. Mali Dominik je opravljal svojo službo v stolnici: molil je kakor angel. Nadškof, gospodje kanoniki in duhovniki so ga imeli prav radi. Na veliki petek leta 1250., ko je minila služba božja pod večer, se je napravil Dominik iz stolne cerkve domov. V tistih časih je pa vladal v Španiji divji veaski in državljanski boj. Judje so močno sovražili kristjane in se hoteli maščevati nad njimi. Nekaj teh, pod vodstvom slovitega Mojzesa Albayna, je tisti dan čakalo v zasedi poleg stolnice. Ko je prišel deček mimo, so ga Judje podrli na tla, zavili v svoje plašče in odnesli k reki Ebro. Tam so ga med hudim preklinjanjem križali ob nekem zidu. Mali mučenec je klical krotko: »Jezus, Jezus!« Iz rok in nog mu je kapljala kri. Judje so se veselili tega prizora. Da bi bil deček v smrti podoben Jezusu, je vzel Mojzes Albayn velik nož in ga je zasadil Dominiku v srce.

Ker ni bilo dečka toliko časa domov, so ga iskali v cerkvi, pri sorodnikih in prijateljih, a zaman. Morilci so pa sklenili, da vržejo truplo mladega mučenca v reko in tako zabrišejo za njim sled. Nekaj večerov za tem so opazovali ribiči čudno luč na vodi. Približali so se s svojimi čolni in videli v sijaju nebeške svetlobe malo telo Dominikovo z ranami na rokah, nogah in ob strani. Prenesli so truplo v stolnico, pa ga položili v neki kapelici pod oltar. Češčenje svetega Dominika Vala se je potem razširilo po vsi Španiji in pozneje, ko so odkrili Ameriko, tudi po vsej španski Ameriki.

Nekaj let za tem strašnim dogodkom je klečala v stolnici saragoški, v Dominikovi kapelici, neka močno zakrita moška oseba. Molila je, zdihovala in se jokala. Mojzes Albayn je bil to. Njegova vest mu ni dala miru. Izpreobrnil se je in razodel svoj zločin. Kazen so mu odpustili, in on se je resno poboljšal. Dne 31. avgusta praznujejo na Španskem god svetega Dominika Vala. V Saragozi so ta god v prejšnjih stoletjih slovesno praznovali posebno dečki-učenci, ki so se hoteli posvetiti mašniškemu stanu. Je namreč sveti Dominik Val njih patron.

Dragi mladi prijatelji! Čednost svete vere je vredna, da jo — če je potreba — ohranimo s svojo srčno krvjo. Ona je namreč podlaga vseh drugih čednosti. Če ta čednost lepo raste, rastejo ž njo tudi vse druge čednosti. Vprašamo vas, zakaj je sveti Alojzij tako cenil sveto mašo, tako hrepenel po svetem obhajilu, se tako zgledno lepo vedel v cerkvi? Zato, ker je imel živo vero v Najsvetejši zakrament, ker se je živo zavedal, da je v cerkvi v tabernakeljnu resnično pričujoč Jezus. Zakaj je pa toliko otrok malomarnih za sveto mašo, za sveto obhajilo, za obiske Najsvetejšega? Zakaj se toliko otrok prav grdo vede v cerkvi, pri molitvi itd.? Zato, ker nimajo žive vere. Saj verujejo tudi oni, a nimajo vselej in povsod one verske zavesti, onega verskega duha, ki tvori čednost svete vere. O prizadevajmo si, da raste v nas ta verski duh, ta verska zavest!

Porabimo za to primerna sredstva! Obujajmo večkrat dejanje vere! Imejte veselje do krščanskega nauka v šoli in cerkvi! Poslušajte ta nauk radi in pazljivo, ker tukaj se vam širi vaše versko obzorje. Tu spoznate lepoto svete vere. Priporočamo vam tudi, da počasno čitate kako pobožno knjigo. Počasi, ne preveč, pa redno vsak dan, če mogoče — tako je najboljše. Sveti Alojzij je veliko premišljeval. Gotovo mu je to zelo pripomoglo do one velike verske zbranosti. Posnemajte ga po svojih močeh! Tudi verski pogovori vam bodo mnogo koristili. Poučujte, starejši, svoje manjše bratce in sestrice v krščanskem nauku! Čednost svete vere vam bo tudi ob tem rastla, ko boste pomagali s svojimi molitvami, zatajevanjem in milčščino misijonarjem, ki izpreobračajo pogane in krivo-verce.

Ljubi otroci! Sveta vera je luč, ki vam kaže pot skozi temo tega življenja proti svetim nebesom. Glejte in pazite, da vam je ne upihnejo vaši sovražniki, to so: hudobni duh, ljudje brez vere in pa greh, posebno greh prevzetnosti, nečistosti in lakomnosti. Zdaj pač — upamo — še niste v tej nevarnosti. Ta se bo šele začela, ko boste začeli odraščati. Tedaj naj vas varuje sveti Alojzij in pa Devica v e r n a !

Z ljubim Sinom slednji čas
Marija blagoslavljaljaj vas!

Uganke.

Prede, pa ne vleče niti. Kdo?

(Mačka.)

Pol lesa pol kcrnja. Kaj je to?

(Sito: les in žirna.)

V goro gre, domov gleda; domov gre, v goro gleda.
Kdo?

(Rog na kozli.)

Kje se nosi največ klobukov?

(Na glavi.)

Rastlina je, nekateri ljudje jo imajo zelo radi, pa jo
vendar ravno tisti žgo. Kaj?

(Tobak.)

Kuha se in peče, pa se vendar ne je. Kaj je to?

(Spila pri klobasi.)

Kdaj je konec človeških dni?

(Poleti, ko se pasji začno.)

Kdo vse čuje, pa ne more nič naprej povedati?

(Uho.)

Po glavi pride i v Carigrad. Kdo?

(Zebelj v čevlju.)

Kdo skozi zid vročino čuti?

(Jajce.)

Vse v hiši zgori, samo hiša ne. Katera?

(Pipa.)

Dva vlečeta, osem jih čaka, pet jih pa rine. Kdaj?

(Ko obvaš čevlji.)

Kaj delajo vsi ljudje hkrati na zemlji?

(Starajo se.)

Kje je Adam pustil motiko?

(Na toporišču.)

Kam je solnce le enkrat posijalo?

(Na dan Rdečega morja.)

Kdo kliče pa ne sliši; žaluje, pa ne občuti?

(Zvon.)

Kateri rokodelec je najboljši?

(Dimnikar, ker tam praska, kjer ga ne srbí.)

1. Premikalnica.

Imaš besede: svečnik, štirica, grožnja, molivec, pisanec. Premikaj te besede toliko časa drugo pod drugo, da ti bodo po tri in tri črke v vsaki besedi povedale ime tebi dobro znane molitve.

2. Kraljeva pot.

dem-	se-	let-	ne	sreč-
ga	sto-	ni-	ca	bla-
ske-	4. X. 1926			že-
fin-				ne
ka	ra-	Fran-	smr-	sve-
se-	čiš-	ga	te-	ti

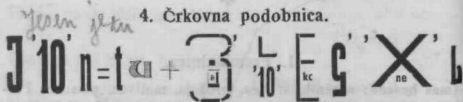

3. Počitek.

Kaj te uče črke v okviru?

4. Črkovna podobnica.

(Rešitev in imena rešilcev – ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista in objavijo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vs e zagonetke – v prihodnji številki.)

1. Rešitev črkovne podobnice v 1. števil.

Čisto lice ne rabi vode.

2. Rešitev napisa na Bledu v 1. števil.

Velikonja.

3. Rešitev zlogovnice v 1. števil.

Veliko bogastvo je tvoje sreče grobokop.

4. Rešitev geometrične uganke v 1. števil.

